

Роз'яснення для батьків учнів 5-7 класів щодо нового формату оцінювання, який введено в дію наказом МОН від 02.08.2024 №1093:

Формувальні оцінки – це всі **поточні** оцінки, які відображають прогрес учня під час навчання. Вони не враховуються до семестрового оцінювання, а використовуються для виявлення потреб учнів та корекції навчального процесу. Поточну формувальну оцінку вчитель **обов'язково** виставляє в електронні щоденники з метою інформування учнів та батьків про рівень опанування матеріалом

Відсутність тематичних оцінок. Раніше учні отримували тематичні оцінки після вивчення певних тем. Тепер у 5-7 класах їх немає, натомість акцент робиться на підсумкових оцінюваннях **за групами результатів** з кожного предмету за свідоцтвом досягнень (додається).

Підсумкове оцінювання - це обов'язковий вид оцінювань, які проводяться періодично і мають на меті виявити рівень сформованості груп загальних результатів з кожного предмета. Підсумкове оцінювання проводиться за кожної групою результатів зі свідоцтва досягнень.

Кількість підсумкових оцінювань. Для кожної групи результатів з кожного предмету протягом семестру проводиться 2-3 підсумкових оцінювань.

Комплексні підсумкові оцінювання - це одна комплексна робота, що охоплюватиме всі групи результатів. Учитель може проводити комплексні підсумкові оцінювання для загальнорозвивальних предметів та тих, які викладаються один раз на тиждень. У щоденнику за комплексне підсумкове оцінювання батьки бачитимуть середній бал за всі групи результатів, а в перевірній роботі та записах учителя фіксується оцінка за кожну групу результатів окремо

Оцінка за групу результатів - це оцінка, яка виставляється у свідоцтво досягнень і складається з балів, які учні отримали за підсумкові оцінювання протягом семестру з певної групи результатів

Семестрова оцінка - складається з середнього балу оцінок за групи результатів з кожного предмета.

Конфіденційність оцінок. Оцінки є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня та його батьків. Батьки можуть отримувати інформацію про результати навчання на шкільній платформі Гугл-клас, в електронних щоденниках та під час індивідуальних зустрічей.

Зворотний зв'язок. Учитель надає учням зворотний зв'язок після кожного оцінювання, що допомагає краще зрозуміти прогрес і напрямок розвитку.

Форми й методи оцінювання. Для формувального оцінювання використовуються різні методи: усне опитування, спостереження, письмові завдання, практичні роботи, тестування, творчі роботи, онлайн-ресурси, а також самооцінювання та взаємооцінювання.

Самооцінювання і взаємооцінювання. Відповідно до наказу МОН учні можуть брати участь в оцінюванні своїх досягнень і досягнень своїх однокласників з метою самоаналізу, самовдосконалення та критичного мислення. Таке оцінювання **є лише формувальним** (не враховується в семестрове)

Академічна доброчесність. Відповідно до положення гімназії про академічну доброчесність (схвалено педагогічною радою від 12.11.2020 №3), якщо встановлено факт порушення академічної доброчесності (списування, допомога інших осіб, використання можливостей штучного інтелекту чи онлайн-застосунків), то здобувач освіти проходить повторне підсумкове оцінювання на консультації (відповідно до графіка консультацій учителів)

Свідоцтво досягнень. У кінці семестру учні отримують Свідоцтво досягнень, у якому фіксуються результати за кожною групою навчальних результатів. На основі цього формується загальна семестрова оцінка з кожного предмета.

Загальні критерії оцінювання

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Держстандартом, і фактичними результатами навчання учнів. У додатку 1 до Рекомендацій наведено загальні критерії оцінювання, які визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і реалізуються за чотирма рівнями, що дає змогу здійснювати оцінювання за 12-бальною шкалою:

- початковий (1-3 бали);
- середній (4-6 балів);
- достатній (7-9 балів);
- високий (10-12 балів).

Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові.

Галузеві критерії оцінювання

Загальні критерії оцінювання слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями (додаток 2 до Рекомендацій). У додатку визначені галузеві критерії із чітким описом кожного балу відповідно до груп результатів освітніх галузей:

Мовно-літературна (українська мова, література, зарубіжна література, мови та літератури нацменшин):

- Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях.
- Сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів і використання її для збагачення власного досвіду.
- Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови.
- Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу.

Мовно-літературна (іноземні мови):

- Сприйняття усної інформації та письмових текстів іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування.

- Взаємодія з іншими особами в усній і письмовій формі та в режимі реального часу через засоби іноземної мови.
- Надання інформації, висловлювання думок, почуттів та ставлень іноземною мовою.

Математична:

- Дослідження ситуацій та створення математичних моделей.
- Розв'язання математичних задач.
- Інтерпретація та критичний аналіз результатів.

Громадянська та історична:

- Орієнтація в історичному часі та просторі, виявлення взаємозв'язків та явищ.
- Робота з інформацією історичного та суспільствознавчого змісту.
- Виявлення здатності до співпраці, толерантності, громадянської позиції.

Природнича:

- Проведення досліджень природи.
- Здійснення пошуку та опрацювання інформації.
- Усвідомлення закономірностей природи.

Інформатична:

- Робота з інформацією, даними, моделями.
- Створення інформаційних продуктів.
- Робота в цифровому середовищі.
- Безпечна та відповідальна робота з інформаційними технологіями.

Соціальна та здоров'язбережувальна:

- Безпека. Уникання загроз для життя власного та інших осіб, прийняття рішень з користю для власної та громадської безпеки.
- Здоров'я. Турбота про особисте здоров'я. Аргументований вибір здорового способу життя.
- Добробут. Підприємливість та етична поведінка для поліпшення добробуту.

Технологічна:

- Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності.
- Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва.
- Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищі.
- Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб.

Мистецька:

- Пізнання мистецтва, художнє мислення.
- Художньо-творча діяльність, мистецька комунікація.
- Емоційний досвід, художньо-естетичне мислення.

«Фізична культура»:

- Формування психічної та соціально-психологічної сфер засобами фізичного виховання.
- Систематичні заняття фізичними вправами, володіння технікою фізичних вправ.
- Усвідомлення значення фізичної/рухової активності для підтримування стану здоров'я та задоволення у процесі фізичного виховання.

Основні функції оцінювання

Оцінювання має надавати інформацію про досягнення результатів навчання учнів на певному етапі освітнього процесу та виконувати такі функції:

- формувальна (відстеження динаміки навчального поступу);
- констатувальна (встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- діагностувальна (надання інформації про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причин виникнення утруднень);
- коригувальна (адаптація освітнього процесу відповідним чином);
- орієнтувальна (відстеження динаміки формування результатів навчання та прогнозування його розвитку);
- мотиваційно-стимулювальна (активізація внутрішніх і зовнішніх мотивів до навчання);
- розвивальна (мотивація до рефлексії та самовдосконалення);
- прогностична (планування майбутніх цілей навчання);
- виховна (виховання в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основні види оцінювання

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є:

Формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання – інтерактивне оцінювання учнівського прогресу протягом навчального року, яке дозволяє визначати потреби учнів і адаптувати до них процес навчання. Воно передбачає використання різноманітних методів збору інформації і має відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета. Його здійснюють у таких формах:

- самооцінювання;
- взаємооцінювання;
- оцінювання із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Завдання для оцінювання мають бути спрямовані на отримання об'єктивної інформації про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання

певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі. Окремі завдання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності, які передбачають:

- завдання початкового рівня – розпізнавання, пригадування, відтворення окремих елементів змісту навчання;
- завдання середнього рівня – розуміння та застосування елементів змісту навчання;
- достатнього – аналіз навчальної інформації (класифікація, порівняння, узагальнення, інтеграція, уточнення, упорядкування);
- високого – оцінювання навчальної інформації та власної навчальної діяльності, рефлексія, перекодування інформації з текстової у схематичну, графічну та навпаки, створення, продукування.

Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання.

Для оцінювання рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями за окремим елементом навчальної програми (тема, розділ тощо) здійснюється тематичне оцінювання. Його результати можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

Підсумкове оцінювання

Метою підсумкового оцінювання є об'єктивне співвіднесення фактичних результатів навчання учнів з обов'язковими (очікуваними) результатами навчання, визначеними Держстандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюється періодично і може охоплювати один, декілька або всі групи результатів, визначених у Держстандарті. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель може встановлювати самостійно.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель може запропонувати учням:

- виконати комплексну підсумкову роботу за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;
- виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів учнів у навчанні та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів і на їх підставі виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри, але вона не обов'язково є їхнім середнім арифметичним і має враховувати динаміку особистих досягнень учня протягом року.

Оцінки за семестри і за рік можуть бути скоригованими. Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень.

Державна підсумкова атестація

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту.

Результати ДПА фіксують у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти.

Правила і процедури проведення оцінювання

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове). Під час організації оцінювання результатів навчання учнів МОН рекомендує:

- під час планування освітнього процесу на семестр визначати форми поточного і підсумкового оцінювання;
- формулювати об'єктивні та зрозумілі для учнів навчальні цілі, які відповідають обов'язковим і очікуваним результатам навчання, визначених Держстандартом та модельним навчальним програмам;
- ознайомлювати учнів із критеріями та засобами оцінювання, за якими буде встановлюватись рівень досягнення ними результатів навчання на кінець навчального семестру та року;
- надавати учням зрозумілий, чіткий, доброзичливий і своєчасний зворотний зв'язок щодо їхніх результатів навчання за певний період. Залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності його можна надавати в письмовій, усній або електронній формі;
- не протиставляти учнів один одному;
- акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень;
- індивідуально обговорювати з учнями труднощі в навчанні;
- створювати умови для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
- спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям під час навчальної діяльності;

- створювати умови для активної участі учнів у процесі оцінювання, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільно визначати подальші кроки для покращення результатів навчання;
- коригувати освітній процес з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Інструменти оцінювання

Під час вибору методів оцінювання слід враховувати особливості змісту навчального предмета, його обсяг, рівень узагальнення та вікові особливості учнів. Оцінювання результатів навчання можна проводити із застосуванням таких способів і засобів:

- усне опитування (індивідуальне, групове тощо);
- спостереження;
- аналіз портфоліо;
- письмові завдання (окремні навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);
- практичні завдання (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах);
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- навчальні проєкти;
- робота з картами, діаграмами;
- заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо;
- завдання з використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);
- самооцінювання, взаємооцінювання;
- комплексне оцінювання.

За умови навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей цифрових технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Під час оцінювання слід застосовувати завдання різних когнітивних рівнів:

- на відтворення знань;
- на розуміння;
- на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях;
- уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність, процедури проведення та види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням:

- дидактичної мети;
- особливостей змісту навчального предмета (інтегрованого курсу);
- етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

Дотримання академічної доброчесності

Під час оцінювання результатів навчання слід враховувати дотримання учнями принципів академічної доброчесності, зокрема:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

У разі їх порушення, зокрема списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), учитель може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня та його законних представників. Інформування батьків про результати навчання може відбуватися:

- під час індивідуальних зустрічей;
- шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо);
- фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Свідоцтво досягнень

Свідоцтво досягнень складається з двох частин:

1. «Характеристика навчальної діяльності»

Ця частина сформована відповідно до **конкретизованого** переліку наскрізних умінь, визначених Держстандартом. Результатом спостереження за їх розвитком є виставлення відповідної позначки в стовпцях:

- Має значні успіхи.
- Демонструє помітний прогрес.
- Потребує уваги і допомоги.

Ця частина заповнюється після завершення кожного навчального року або в разі зміни учнями закладу освіти.

2. «Характеристика результатів навчання»

Заповнення цієї частини Свідоцтва здійснюють після завершення навчальних періодів (I семестр, II семестр, Рік) відповідно до переліку навчальних предметів / інтегрованих курсів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу освіти. Тут фіксують результатів навчання за групами результатів, визначеними Держстандартом для певних освітніх галузей, а способи фіксації педагогічні колективи визначають самостійно.

**Перелік груп результатів за предметами, які оцінюються відповідно до
Свідоцтва досягнень**

ХАРАКТЕРИСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ			Результат навчання		
			І с	ІІ с	За рік
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
українська мова	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			
	Загальна оцінка				

українська література	за групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			

зарубіжна література	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
іноземна мова	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
		Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
		Сприймає письмові тексти / Читання			
		Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			

МАТЕМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
алгебра	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує ситуації та створює математичні моделі			

		Розв'язує математичні задачі			
		Інтерпретує та критично аналізує результати			

геометрія	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує ситуації та створює математичні моделі			
		Розв'язує математичні задачі			

		Інтерпретує та критично аналізує результати			
інтегрований курс – математика	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує ситуації та створює математичні моделі			
		Розв'язує математичні задачі			
		Інтерпретує та критично аналізує результати			

ПРИРОДНИЧА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Пізнаємо природу	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує природу			
		Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
		Усвідомлює закономірності природи			

Біологія	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує природу			
		Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
		Усвідомлює закономірності природи			

Географія	Загальна оцінка				
-----------	-----------------	--	--	--	--

	за групами результатів	Досліджує природу			
		Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
		Усвідомлює закономірності природи			

Фізика	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує природу			
		Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
		Усвідомлює закономірності природи			

Хімія	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує природу			
		Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
		Усвідомлює закономірності природи			

ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Проектує та виготовляє вироби			
		Застосовує технології декоративно-ужиткового мистецтва			
		Виявляє самозарадність у побуті / освітньому процесі			
ІНФОРМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Працює з інформацією, даними, моделями			
		Створює інформаційні продукти			
		Працює в цифровому середовищі			
		Безпечно та відповідально використовує інформаційні технології			
СОЦІАЛЬНА ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
	Загальна оцінка				

Здоров'я, безпека та добробут (інтегрований курс)	за групами результатів	Безпека. Уникання загроз для життя власного та інших осіб, прийняття рішень з користю для власної та громадської безпеки			
		Здоров'я. Турбота про особисте здоров'я. Аргументований вибір здорового способу життя.			
		Добробут. Підприємливість та етична поведінка для поліпшення добробуту			
ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
вступ до історії України та громадянської освіти	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Орієнтується в історичному часі й просторі			
		Працює з інформацією історичного та суспільно значущого змісту			
		Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію			

історія України	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Орієнтується в історичному часі й просторі			
		Працює з інформацією історичного та суспільно значущого змісту			
		Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію			
всесвітня історія	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Орієнтується в історичному часі й просторі			
		Працює з інформацією історичного та суспільно значущого змісту			
		Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію			

МИСТЕЦЬКА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Пізнання мистецтва, художнє мислення			
		Художньо-творча діяльність, мистецька комунікація			
		Емоційний досвід, художньо-естетичне ставлення			
ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ “ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА”					
	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Розвиває особистісні якості в процесі фізичного виховання			
		Володіє технікою фізичних вправ			
		Здійснює фізкультурно-оздоровчу діяльність			